

Het geheugen van de redactie

Geplaatst: augustus 2008. Laatste aanvulling: juni 2011

Een belangrijke meerwaarde van de redactie bestaat uit haar collectieve geheugen. Het duidelijkst treedt de functie van de redactie als kenniscentrum aan het licht als het fout gaat. Zoiets gebeurde in de zomer van 2008 op de redactie van *Trouw*, uitgerekend op een gebied waarop de redactie een bovengemiddelde kennis bezit: godsdienstonderwijs.

Hoofdredacteur Schoonen deed er in zijn krant verslag van.¹

Het begon met een pleidooi van Ahmed Marcouch, destijds nog een lokale PvdA-bestuurder in Amsterdam, voor islamitisch godsdienstonderwijs op de openbare basisschool. Zijn standpunt veroorzaakte deining, waarna hij in *Trouw* uitlegde dat hij met islamles op openbare scholen hoopt de wind uit de zeilen te nemen van koranschooltjes. Hij pleitte voor een grootschalig onderzoek naar de praktijken van die schooltjes, niet wetend dat dit jaren geleden al in de regio Rotterdam is gedaan. Uit dat onderzoek is bekend dat islamlessen op de openbare school de vraag naar koranonderwijs in het weekend niet vermindert. Daarmee had de kous af kunnen zijn.

Politici die meteen op het betoog van Marcouch reageerden, beschuldigden hem ervan de bijl aan de wortel van het openbaar onderwijs te leggen. Zij realiseerden zich niet dat het openbaar onderwijs wettelijk de ruimte moet geven voor godsdienstonderwijs als ouders erom vragen. Op meer dan de helft van de basisscholen gebeurt dit ook; in enkele tientallen gevallen gaat het om islamonderwijs. Geen krant die het gebrek aan kennis van politici onmiddellijk signaleerde.

In het verslag van een discussie van minister Vogelaar met lezers dat *Trouw* kort na het interview met Marcouch publiceerde, werd ervan uitgegaan dat openbare scholen die godsdienstonderwijs geven, dit zelf moeten betalen en verzorgen. Die veronderstelling klopte feitelijk niet.

De warrige discussie in de kolommen van de krant duurde een week tot de redactie het onderwerp godsdienstonderwijs goed op een rij zette. Schoonen: 'De kennis die bij een onderwerp als dit nodig is, is op de redactie wel voorhanden. Maar verspreid over diverse hoofden. In veel gevallen is dat geen probleem, omdat collega's gebruik maken van elkaars kennis. Maar een enkele keer lukt het niet om tijdig orde te scheppen in de stroom van

nieuws, reacties, ingezonden brieven, Kamervragen en opgewonden actualiteitenprogramma's. Terwijl de ene rectificatie nog getikt moet worden, is de volgende fout alweer gemaakt', aldus Schoonen, die aan het slot van zijn wekelijkse rubriek het scheppen van orde, het duiden van het nieuws, de belangrijkste taak van zijn krant noemde.

Het is een schoolvoorbeeld hoe discussies in de media nogal eens verlopen: een minimum aan feiten, een maximum aan meningen, veronderstellingen en emoties. Des te opmerkelijker dat een redactie die de kennis in huis heeft om de kakofonie snel tot de juiste proporties terug te brengen, daarin pas slaagde toen de mediastorm alweer was geluwd. Een goede redactie is een vat vol kennis, maar kennis moet wel snel georganiseerd worden zodra de actualiteit erom vraagt.

Tweede Kamervoorzitter Verbeet wees eind 2009 op het grote belang van het collectieve geheugen van zowel parlementariërs als parlementair journalisten. 'Een goede parlementaire redactie heeft naast een paar snelle jonge honden vooral veel oudere, gezaghebbende journalisten in de gelederen. Journalisten die hier al heel wat jaren meelopen en de politiek van haver tot gort kennen', aldus de Kamervoorzitter in de Lunshoflezing.²

Marleen Barth, in 1998 overgestapt van de parlementaire journalistiek naar het lidmaatschap van de Tweede Kamer: 'Het geheugen van journalisten is zo vreselijk kort. Ik word als Kamerlid nooit geconfronteerd met een opmerking in de trant van "maar een jaar geleden zei u ..." Daar hoeven wij als politiek niet bang voor te zijn.'³

Het resultaat is berichtgeving zonder diepgang en journalisten die er geen benul van hebben dat een kwestie al eerder speelde. Zo wordt menig oud onderwerp als 'nieuws' herontdekt.

Zie ook: Waar blijft de redactie?

Noten

1 Soms krijgen we geen orde in de chaos. *Trouw* 28 juni 2008.

2 Media missen geheugen. *de Volkskrant* 12 december 2009.

3 N. Drok & Th. Jansen (2001). *Even geen Den Haag vandaag*. Den Haag: Sdu, p. 43.